

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
SCHERPENZEEL**

04 De mens is van zijn plaats

06 Smartphones en sociale media

20 Biologische ouders met een groot verdriet

Een gebed met verwachting

ds. J.B. Huisman, Lunteren

Deze psalm is een gebed uit de diepte. De dichter verkeert in de diepte. Er zijn in ons leven vele diepten van zorg, moeite en verdriet. We blijven echter aan de oppervlakte als we alleen blijven stilstaan bij de gevolgen van de zonde.

► Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.

Psalm 130: 3, 4

De dichter verkeert echter in de diepte door een dieperliggende oorzaak, namelijk zijn bedreven zonde en ongerechtigheid tegen God. Het heeft hem oneindig ver bij God vandaan gebracht. Heeft u bij het licht van Gods Geest en Woord deze ontzaglijke diepte, waar wij ons moed- en vrijwillig in gestort hebben, al ingeleefd? Dan kan het niet anders of wij gaan God roepen om genade, dringend en aanhoudend: 'HEERE,

hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen'. Weet u wat het wonder is? Zo'n gebed blijft niet in de diepte, maar stijgt op naar de hemel.

We horen de dichter in zijn roepen tot de HEERE zijn schuld belijden. Dan valt op dat hij niet zegt: Indien ik mijn ongerechtigheden gadesla, maar: als Gij de zonde gadeslaat! Begrijpt u dat verschil? Het gaat er niet om hoe een mens tegen de zonde aankijkt, maar hoe God de zonde ziet! Een diepgaand schuldbesef komt niet op uit het nadenken van de mens, maar wordt door de Heilige Geest in het hart gewerkt. Heeft de Heilige Geest u al in de diepte gebracht en tegenover Gods heiligheid gesteld, u de zonde laten zien met het oog waarmee God Zelf de zonde beziet en moet zien?

Nauwkeurig onderzoek

Gadeslaan betekent dat de HEERE een nauwkeurig onderzoek instelt; zodanig dat niets voor Hem verborgen blijft. We kunnen voor de mensen heel wat zijn, maar de HEERE ziet door alles heen. Hij kent ons volkomen tot in de diepste schuilhoeken van ons hart. Wie zal dan voor U kunnen bestaan? Laten we toch niet denken dat wij nog iets voor God verborgen kunnen houden.

'Bestaan' betekent: staan blijven en is het tegenovergestelde van vallen. Is het al uw levensvraag geworden? Hoe zal ik met mijn hemelhoge schuld staande blijven in Gods rechtvaardig oordeel? Dat is onmogelijk, dan kan de mens op duizend vragen van God als Rechter niet één antwoord geven! Zal dan de uitroep niet zijn: Wee mij, ik verga! Niets anders te kunnen zeggen dan: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig'.

Ons natuurlijk hart zal uit zichzelf nooit buigen onder God. Alleen de Heilige Geest, Die Gods Woord toepast in het hart, leert het hoogmoedige hart te buigen onder God. Alleen de Heilige Geest leert het schuldige hart het vonnis van God te onderschrijven! Dat we onszelf toch niet zouden bedriegen voor de eeuwigheid, alsof

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE SCHERPENZEEL

Nadat ds. H. Kieviet op 13 december 1915 voor de eerste keer in Scherpenzeel heeft gesproken, ontstaat er al spoedig een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. Na enkele jaren in de Eierhal te hebben gekerkt, neemt ds.

Kieviet op 9 januari 1919 een nieuw kerkje aan het Tabakspaadje in gebruik. Op 29 september 1921 volgt de instituering tot zelfstandige gemeente. In verband met de groei van de gemeente valt in 1975 het besluit om naast het bestaande kerkgebouw een nieuwe kerk met 485 zitplaatsen te bouwen. Op 11 februari 1977 neemt ds. H. Ligtenberg de nieuwe kerk in gebruik. In de loop der jaren wordt het aantal zitplaatsen verschillende keren uitgebreid. Op 28 januari 2012 legt ds. A. Verschuure de eerste steen van het huidige kerkgebouw en op 28 mei 2013 neemt hij de nieuwe Sionkerk (met 1550 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Zacharia 2:4b-5. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Onder Zijn geleide' en in 'Uw trouw zal nooit vergaan'. Het aantal belijdende leden bedraagt 1127, het aantal doopleden 1015.

wij wel met een deugdelijk leven, in eigen oog, God kunnen ontmoeten! Het is Gods goedheid als Hij ons bewaart voor uitbrekende zonden, maar als we alleen verstandelijk praten over ongerechtigheid, of alleen spreken over de zonden van een ander en zelf buiten schot blijven, zal Gods toorn ons naar Zijn rechtvaardig oordeel eeuwig treffen.

Waar het ware schuldbesef gevonden wordt, komt ook een dorst naar vergeving van de schuld.

Ontdekkend werk

Het blijft niet bij het schuld belijden van de dichter. Nee, waar het ware schuldbesef gevonden wordt, komt ook een dorst naar vergeving van de schuld. Het ontdekkende werk van de Heilige Geest is geen doel op zichzelf, maar is erop gericht om een arme, verloren zondaar aan de voeten van Christus te brengen. Dan is er hoop voor u, die gebukt gaat onder uw schuld voor God, en de Heere niets ongerijmds kunt toeschrijven: 'Wie Mij aanroept in de nood, vindt Mijn gunst oneindig groot'.

Wat een onbevattelijk woord van troost: 'Maar bij U is vergeving!' Hoe dat kan? Schuift God het verdiende vonnis terzijde? Doet Hij afstand van Zijn recht? Nee, dat is onmogelijk. Hier zien we wat Gods genade vermag. God heeft voor een Borg gezorgd, Die de straf van de Zijnen plaatsvervangend zal dragen. Jezus Christus, Die gehoorzaam aan Zijn Vader, als Lam ter slachting wordt geleid. De dichter mag door het

geloof zien dat de Rechter hem, de schuldige, in deze Borg rekent en vergeeft. De dichter mag door het geloof Jezus Christus omhelzen, in Wie Gods rechtvaardigheid en barmhartigheid verenigd zijn. Jezus Christus, in Wie een volkomen vergeving van de zonden wordt gevonden!

Het woord vergeving dat hier wordt gebruikt, betekent een bereidheid bij de HEERE tot vergeven. Hij is in Jezus Christus gaarne vergevend! Is dat geen aansporing voor u die moet uitroepen: 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere wie zal bestaan', om u tot Christus te wenden met al uw ongerechtigheden? Laat u toch nooit van Hem afhouden in de gedachte dat uw zonden te veel en te groot zouden zijn! 'Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol'. Door Christus is er vergeving bij God!

Hartelijke wederliefde

Wat zou de vrucht zijn van het in- en doorleven van 'Maar bij U is vergeving'? De dichter geeft zelf het antwoord: 'Opdat Gij gevreesd wordt'. Vrezen betekent niet benauwd en angstig zijn. Dat vrezen is juist door de HEERE weggenomen. Hier wordt bedoeld: kinderlijk ontzag voor de HEERE, het in hartelijke wederliefde dienen van de HEERE in de weg van Zijn geboden en instellingen. Dat geeft een leven van zondehaat en zondemijding, een leven gericht op Gods eer.

Er staat niet: 'Omdat Hij gevreesd wordt'. Dan zou vergeving van zonden door de HEERE afhankelijk worden van menselijke verdienste. Nee, Hij vergeeft ópdat (met het doel dat) Hij gevreesd wordt! Dan is er geen plaats voor roemen in mensen, maar alleen in genade, eenzijdige ontferming van de HEERE. Dan kan het niet anders of uw leven is een teer, maar ook een aan- en afhankelijk leven van de HEERE, ver bij de zonde vandaan.

Wordt daarin uw leven getekend? ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

V

(ZICH) VERLATEN (OP) - ZICH TOEVERTROUWEN AAN

c. Iedere gelovige heeft ook een talent van God ontvangen (zie Luk. 19:13). De talenten die zij - ieder in zijn persoonlijke situatie - ontvangen, of die nu groot zijn of klein, hebben zij niet gekregen om te begraven of te verbergen. Kort en goed gezegd: zij hebben die om goed te gebruiken en ze moeten zich erop toeleggen om er geestelijke winst door te ontvangen, tot stichting van zichzelf en van anderen. Dit is echter een moeilijke en bijzondere taak.

Moeilijkheden

Gods oprechte kinderen hebben een eerlijk voornemen om te leven voor het aangezicht van de Heere en in alle opzichten getrouw bevonden te worden. Maar nu is de tweede vooronderstelling dat zij zich geen raad weten en als 't ware verbijsterd worden als zij zich dit alles bewust zijn. Dan zien ze dikwijls niet hoe de weg en wat de uitkomst zal zijn, en ze weten ook niet hoe zij hierin te werk moeten gaan. O ja, in alle teksten waarin men hiertoe wordt opgeroepen, komt dat duidelijk tot uiting; zie Psalm 55:23, Spreuken 16:3 en 1 Petrus 5:7.

We gaan verschillende factoren na:

a. De zaken die de gelovigen moeten doen en ondergaan, zijn onmetelijk en ontzaglijk. Al zou een gelovige, met de beste bedoelingen, één bepaalde taak moeten verrichten, dan is het al méér dan hij aankan. Hij is immers uit zichzelf tot geen enkel ding in staat, hoe klein het ook zijn mag (zie 2 Kor. 3:5). ▶

▶ Maar het gaat hier om een heiligheid in algemene zin, die in elk opzicht geldt en op elk gebod betrekking heeft. De verhouding van het schepsel tot zijn Schepper geldt in alle opzichten: zowel voor overheid als onderdaan, voor predikant en gemeentelid, voor vader en kind, voor iemand in dienst van een ander en iemand die zelfstandig is, voor een koper en een verkoper. Die heiligheid geldt voor alles en voor elke gelegenheid, voor elke plaats, elk gezelschap en onder alle mogelijke omstandigheden. En dan geldt die zó dat men in dit alles naar volmaaktheid moet streven en zich niet tevreden mag stellen met een bepaalde mate ervan. Daar komt nog bij dat de weg die de gelovige moet gaan en zijn plichten een hooggestemd karakter hebben: het moet namelijk alles door gelóóf gedaan worden, dat wil zeggen: vanuit de kracht van Jezus en geleid door de Geest van Jezus. Alles wat niet uit het geloof is, is immers zonde! Dit alles nu is onmetelijk en ontzaglijk te noemen.

- b. De gelovigen zijn hieronder beschroomd, al doen ze hun best, vanwege alle moeilijkheden die ze tegenkomen. Het gaat hun niet voor de wind, o nee! Zij hebben wind en stroom tegen, want ze hebben een afkerig hart, en er is een wereld die hen verleidt. Die twee maken het hun dikwijls heel moeilijk en die verraden hen aan hun aartsvijand, de duivel. Dit komt over hen heen, zodat zij moeten uitroepen met Psalm 93:3: 'De rivieren verheffen, o HEERE, de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting'.
- c. Daar voeg ik in de derde plaats nog hun eigen gebrek aan kracht, hun machteloosheid en hun dwaasheid aan toe. Daardoor worden zij dikwijls in moeiten gebracht, en kunnen ze niet meer weten wat goed of kwaad is, eerlijk of onrechtvaardig (zie 2 Kor. 3:5 en Ps. 84:7).

▶ wordt vervolgd

1. Strijd om de Bijbelse waarheid
2. **De mens is van zijn plaats**
3. Geld is gevaarlijk
4. Man/vrouw markeert ons bestaan
5. Gods zorg in de gemeente

De mens is van zijn plaats

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Onze plaats was in het paradijs. Daar heeft de Heere ons gesteld. Er was volmaakte gehoorzaamheid en vrede. Maar God kon ons op die plaats niet handhaven, want we wilden als God zijn. Gehoorzaamheid en harmonie veranderden wij in het tegendeel.

De Bijbel leert de noodzaak van hartvernieuwende genade. In dit licht wensen we dat onze kinderen zelfstandige burgers mogen worden. Dat ze naar Gods Woord hun plaats innemen in gezin, kerk en samenleving. De Heere vraagt gehoorzaamheid aan Hem, maar ook liefde tot onze naasten. Zo moet er veiligheid zijn waarin ieder mens zijn plaats kan innemen. Dit spreekt de mens van vandaag echter niet meer aan. Gehoorzaamheid en verantwoordelijkheid zijn niet meer de sleutelwoorden. Ontplooiing van het 'zelf' staat centraal. Onze plaats ten opzichte van God en de naaste staat op z'n best op de tweede rang. De laatste jaren is daar nog iets bijgekomen. Alle mensen hebben gelijke rechten, toch? Die mag je dan ook opeisen. 'Ik ben ik. En ik wil graag dat je rekening met me houdt. En ook dat wil ik graag zelf bepalen'. Vergelijk het nog eens met het Bijbelse uitgangspunt. Ziet u dat zich een ingrijpende ontwrichting voltrekt?

Voorbeeld van Lamech

De mens is van zijn plaats. Een Bijbels voorbeeld hiervan is Lamech

(Gen. 4). Zijn kinderen waren grondleggers van belangrijke technieken en ontwikkelingen. Jubal ontwikkelde de veehouderij. Jubal was een belangrijke handelaar in de muziek. En Tubal-Kaïn was een ambachtelijk leermeester in koper en ijzer. Dit tekent Lamechs welvaart. Hij had twee vrouwen. God had Adam één vrouw gegeven. Maar aan die Goddelijke instelling hield Lamech zich niet. Al met al komt hij dicht bij ons in onze leefwereld.

Bijzonder is de manier waarop Lamech pochte en voor zichzelf opkwam. Wie hem te na kwam, wilde hij zeventigmaal zevenmaal wreken (vers 24). Aan zijn voorvader Kaïn had de Heere beloofd dat hij zevenmaal zou worden gewroken (vers 15), maar Lamech verachtte deze toezegging. Hij was er te goed voor. En hij rekende dat hij er zonder God zeventigmaal zo goed van af zou komen.

Zelfverheerlijking vandaag

Kijk eens om u heen. Overal zien we dergelijke zelfingenomenheid doorbreken. Het zorgt voor onrust en spanning in de opvoeding van kinderen. Durven we van onze kinderen te

verwachten dat ze onvoorwaardelijk gehoorzamen? In de samenleving dringt een woke-cultuur zich op. Verhalen van mensen die zich gekrenkt voelen, doen het goed in de media. En wie zich heeft misdragen, wordt gecancelled. Doorgeschoten zelfverheerlijking zien we heel schrijnend in de moderne ontwikkelingen rond identiteit. Je diepste gevoel is de hoogste waarheid. En daar moet iedereen voor buigen. Lamech had het over zeventigmaal zevenmaal. De moderne mens zal met negenenzestig maal zevenmaal echt geen genoeg nemen. Onderkent u de manier van denken van Lamech? Of gaat u er -ongemerkt- zelfs in mee? Hoe praat ik over mijn leidinggevende, die steeds mijn verzoek niet inwilligt? Hoe stel ik me op tegenover de ambtsdrager, over wie ik zo mijn mening heb?

Geestelijk herstel

De mens is van zijn plaats. Zelfverheerlijking is tot (eeuwig!) bederf. We zien de ontwrichting in de praktijk om ons heen. We hebben weerhoudende genade nodig (2 Thess. 2:4-6). Dat wil zeggen dat God de macht van het kwaad beteugelt. Zo zorgt Hij

voor de eer van Zijn Naam en onderhoudt Hij Zijn schepping. Zo gaat Hij door om mensen een nieuw geestelijk leven te schenken.

Dit geestelijk herstel is alleen in Christus. Hij bracht dit aan door Zichzelf te vernederen. Hij hoefde het geen roef

Zelfverheerlijking is tot (eeuwig!) bederf.

te achten om Zichzelf de Gelijke van God te noemen. Want God was Zijn natuurlijke Vader. Maar Hij heeft Zijn Goddelijke natuur achter Zijn menselijke natuur verborgen. Hij is Mens geworden en heeft daarbij de gestalte van een dienstknecht aangenomen (Filipp. 2:6-8). Hij nam de plaats in die God toeschikte. Hij deed het als Borg. Zo herstelde Hij de eer van God. Zo bracht Hij zaligheid aan voor verloren Adamskinderen.

Nu worden mensen herschapen,

precies zoals de Heere het in het paradijs heeft bedoeld. Dat doet Hij door Zijn Geest en Woord. Hoe gaan we dan de HEERE groot achten en onszelf vernederen. Diepe smart doortrekt ons leven omdat we tegen de goede God hebben gezondigd. Om Jezus' wil komt er een hartelijk buigen onder God en leert een mens de minste te zijn. De zonde van Lamech wordt ons dan persoonlijk tot last. Maar in de kennis van Christus ligt het leven. Het is een onuitsprekelijk wonder om dat te ondervinden. De ware christen bidt: 'O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk'.

Twee wegen

Wordt dit zichtbaar in uw leven?

Er zijn ook vandaag twee wegen.

De kenmerken van Lamech zijn diep verweven in ons moderne levensgevoel. Begeef u op de weg van Gods Woord. Zonde en tekort hoeven niet in de weg te staan. U mag Jezus benodigen. De Heilige Geest geeft deel aan Zijn schatten en gaven. Zo alleen wordt God ook in onze tijd gediend en komt de mens op zijn plaats. ♦

► wordt vervolgd

► De Heere vraagt gehoorzaamheid aan Hem en liefde tot onze naasten. Zo moet er in de maatschappij veiligheid zijn waar ieder mens zijn plaats kan innemen.

Bereik het hart!

Lisanne Voorwinden (Stichting De Vluchtheuvel)
en Pieter Avé (Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten)

‘Weg, die telefoon!’ Dat was misschien wel uw reactie na de artikelen in het RD rondom het inzichtgevende boek van Jonathan Haidt. Nu het stof is neergedaald, kunnen we ons afvragen: wat hebben we nu van dat boek geleerd?

In "Generatie Angststoornis" legt Haidt uit hoe Generatie Z (mensen die geboren zijn tussen 1997 en 2012) is gevormd door een veranderde interactie met hun omgeving. Deze

veranderde omgeving - mede door de opkomst van smartphones en sociale media - kent positieve kanten, maar de impact op de mentale gezondheid van Generatie Z is desastreus.

”Open Kaart”

Stichting De Vluchtheuvel en de Jeugdbond werken samen om opvoeders concrete handvatten te bieden voor gesprekken met hun kinderen. Een voorbeeld hiervan is het nieuwe spel “Open Kaart”, dat als hulpmiddel kan dienen om de dialoog over digitaal gedrag op gang te brengen. Daarnaast komen we graag langs om een toerustingavond te beleggen. Ook YONA biedt trajecten om kerkelijke gemeentes hierin te ondersteunen. Neem gerust contact met ons op via: ap.ave@jbgg.nl of lvoorwinden@stichtingdevluchtheuvel.nl

Bestel het spel “Open Kaart” voor € 9,95 via: <https://jbgg.nl/webshop/> en <https://stichtingdevluchtheuvel.nl/webshop/>.

We zien een sterke toename van depressie, angst, eenzaamheid, onzekerheid en zelfbeschadiging. Haidt benadrukt de cruciale rol van opvoeders: we moeten onze kinderen niet alleen in de fysieke wereld beschermen, maar ook in hun online-leven. Een van de meest intrigerende inzichten uit het boek is de paradox dat we onze kinderen in de echte wereld overmatig beschermen, terwijl we ze online bijna geheel loslaten.

Kwetsbaar

Het is belangrijk om hierin zelf kwetsbaar te zijn. Als opvoeders merken we dat het gebruik van de smartphone ook ons gedrag en onze vaardigheden verandert. Ons concentratievermogen staat onder druk. We ervaren de dag fragmentarisch. Terwijl u met uw kind praat over gezond schermgebruik, ontvangt u een appje van uw moeder. Terwijl u snel een berichtje terugstuurt omdat moeder hulp nodig heeft, krijgt uw dochter een appje van een klasgenoot. Zo verdwijnt het gesprek naar de achtergrond.

Deze constante stroom van prikkels verstoren onze fysieke sociale interacties op een fundamentele manier. Wat zien kinderen en jongeren aan onze manier van omgaan met de smartphone? Welk voorbeeld geven we? Voor jongeren is dit proces nog ingewikkelder. Zij krijgen gemiddeld maar liefst 192 meldingen per dag op hun telefoon.

Tien Geboden

Op scholen zijn smartphones inmiddels verboden, vaak dankzij een overheidsmaatregel. Maar daarmee kunt u als ouder nog niet achteroverleunen. Hoewel de toestellen uit het klaslokaal verdwenen zijn, blijven ze aanwezig in het hoofd en hart van uw kind. Minder schermtijd op school betekent niet automatisch een verandering in (scherm)gedrag. Vraag uzelf opnieuw af op welke leeftijd en om welke redenen u uw kind een telefoon geeft.

De Urim en de Thummim in de borstlap

ds. C.A. van Dieren, Uddel

Uit onderzoek van het Hoornbeek College blijkt dat 80 procent van de jongeren tussen de 16 en 18 jaar regelmatig een speelfilm of serie kijkt via een digitaal platform, vaak een streamingdienst. Tijdens het kijken, houdt het merendeel van deze jongeren geen rekening met de Tien Geboden. Voor de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten was dat een reden om een videoserie te lanceren waarin we jongeren willen helpen om hun kijkgedrag daar wel naar te richten. Daarnaast verspreidde de werkgroep Gezin enkele weken geleden het boekje "Oogverblindend", een handreiking voor ambtsdragers over streamingdiensten.

Handvatten

In gesprekken met jongeren merken we dat velen van hen worstelen met hun schermgebruik en kijkgewoontes. Ze zijn zich bewust van de kloof tussen wat zij meemaken in de digitale wereld en wat God van hen vraagt. Als opvoeders is het cruciaal om hen niet met de opgeheven vinger te benaderen, maar de geestelijke strijd die erachter schuilgaat te erkennen. Het gaat immers om het hart van onze gedoopte kinderen en om de voortgang van Zijn Koninkrijk! Wat het meest waardevol is, verdient de meeste aandacht. Denk samen met uw kind na over de betekenis van het leven met de Heere. Wanneer u samen vanuit het hart nadenkt, kunt u ook samen afspraken maken over schermgebruik en kijkgewoontes die gericht zijn op het dienen van God. Bied tegelijkertijd alternatieven aan door een hobby te stimuleren, samen buitenactiviteiten te ondernemen, musea te bezoeken of muzieklessen te volgen.

Laten we biddend om onze kinderen heen staan, zodat zij 'vromelijk tegen de zonde, den duivel en zijn ganse rijk strijden en overwinnen moge, om U en Uw Zoon Jezus Christus, mitsgaders den Heiligen Geest, den enigen en waarachtigen God, eeuwiglijk te loven en te prijzen'. ♦

Gij zult ook in den borstlap des gericht's de Urim en de Thummim zetten, dat zij op het hart van Aäron zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal; also zal Aäron dat gericht der kinderen Israëls geduriglijk op zijn hart dragen, voor het aangezicht des HEEREN.

Éxodus 28 vers 30

Over de Urim en de Thummim is niet veel bekend. De Heere heeft het verborgen gehouden, terwijl ze toch de voornaamste sieraden van de borstlap waren. Wel is er veel gespeculeerd over het materiaal, de vorm, de maat, de kleur en zelfs hoe ze gehanteerd werden. Het gaat er echter om, dat de Urim en de Thummim slechts aan de hogepriester toebetrouwd zijn. Alleen hij kan tot God ingaan, Hem om raad vragen en antwoord ontvangen. Dat gebeurt niet voor persoonlijke dingen, maar voor het hele volk en in zaken die het dagelijkse en politieke leven aangaan. Zo wordt ook voor de aanstelling van de jonge Jozua als opvolger van Mozes de Urim - een afkorting van Urim en Thummim - gebruikt. We lezen dat in Numeri 27. Al weten we niet hoe de Urim en de Thummim eruit zagen, de gebruikte woorden zijn wel duidelijk. Beide woorden staan in het meervoud. Het eerste woord is afgeleid van het woord 'licht'. Als het licht uit is, is alles donker. Gaat het licht aan, dan komen er dingen openbaar die eerder verborgen waren. Ziet u wat dat betekent? Dat er buiten de Hogepriester Christus geen licht is. Hij is het Die de Urim tevoorschijn haalt en het licht in duistere harten doet opgaan. Welk licht? Het licht van de kennis en de wijsheid Gods, door Woord en Geest. Hoe duister is het voor de Moorman als hij op de terugweg uit Jeruzalem Jesaja 53 leest. Over Wie gaat het? De man leest het wel, maar kan er niet bij, want hij mist de Urim,

de verlichting van Gods Geest over het Woord. Hij mist de kracht van het Evangelie en de troost van het bloed. Het woord 'Thummim' betekent 'volmaaktheden' of 'rechten'. Het ziet op de onberispelijke, heilige wandel van de hogepriester onder het volk. Ziet u Christus? In Hem zijn enkel volkomenheden. Wat een troost voor een volk dat door ontdekkend licht alleen tekort, schuld en onvolkomenheid in zich vindt. De Heere Zelf maakt plaats voor de volkomenheden die in Hem zijn. In de volmaakte, rechtvaardige en waarachtige menselijke natuur van de Middelaar komt de Thummim tevoorschijn. Als Hij Zich zo gaat openbaren, geeft dat hoop, want Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Bent u zo'n verlorene? Zit u met raadsels? Hij heeft licht. Zit u met onvolkomenheden? In Hem is volkomen wijsheid voor blinden en dwazen. In Hem is volkomen gerechtigheid voor schuldverslagenen. In duizend afwijkingen, aanvechtelingen en verleidingen is Christus gepast. De Thummim staat er borg voor, dat Christus Zijn werk zal voleindigen.

Vragen:

1. *Waarvoor dienden de Urim en de Thummim?*
2. *Wat is de geestelijke betekenis van de Urim?*
3. *Waarop wijst de Thummim een geestelijk verloren mens?*

► wordt vervolgd

Westminster wereldwijd

J.H.C. Kooijman, missioloog en toeruster bij Zending Gereformeerde Gemeenten

In het tweede artikel van deze serie bleek dat de aanwezigheid van ‘de volken’ in de Dordtse Leerregels mede is ingebracht door buitenlandse afgevaardigden, onder meer de Britten. Komt de bewogenheid met het heil van alle volken ook tot uiting in de Westminster geschriften?

Uit de Synode van Westminster (1643-1649) kwam onder meer de Westminster Confessie en de Grote Catechismus voort. Hoe spreken deze belijdenisgeschriften over ‘de volken’? En wordt hierin een duidelijke opdracht tot zendingswerk zichtbaar?

Confessie

Het eerste hoofdstuk van de Westminster Confessie (WCF) gaat over de Heilige Schrift. In paragraaf 8 komt de veelaligheid van de wereld aan de orde. Omdat niet iedereen de oorspronkelijke Bijbelse talen kent, moet de Schrift vertaald worden in de volkstaal van elk land waar het Woord

komt. Deze vertaling dient een doel: ‘dat het Woord van God in allen overvloedig zal wonen, dat ze Hem op een welbehaaglijke wijze zullen aanbidden en door lijdzaamheid en vertroosting van de Schriften hoop zullen hebben’. Op deze manier krijgt de belijdenis van de noodzakelijkheid van de Schrift voor de volken een heel concrete toepassing in de vertaling van Gods Woord, wereldwijd.

Dit universele perspectief komt opnieuw terug bij de bespreking van de kenmerken van het nieuwe verbond, in hoofdstuk 7. Over de openbaring daarvan wordt beleden dat, vergeleken met het oude verbond, dit nieuwe verbond ‘met meer helderheid en geestelijke kracht uiteengezet wordt voor alle naties, zowel Joden als heidenen’ (par. 6). Hiermee wordt heel krachtig beleden dat geen volk wordt uitgesloten van de verkondiging van het Evangelie.

In de verhandeling over de zichtbare kerk belijdt de WCF ‘dat die onder het Evangelie (...) algemeen is (en niet zoals vroeger onder de wet beperkt is tot één volk), en bestaat uit alle mensen die in heel de wereld de ware godsdienst belijden, en hun kinderen’ (25.2).

Grote Catechismus

Ook in de Grote Catechismus (WGC) zijn de volken aanwezig. Zo wordt in antwoord 53, bij de bespreking van Christus’ hemelvaart, het bevel van Christus aan Zijn apostelen om ‘het

Evangelie aan alle volken te verkondigen’ expliciet herhaald.

In vraag en antwoord 60 wordt ingegaan op een kwestie die eerder op de Synode van Dordrecht ook aan de orde kwam: ‘Kunnen zij die het Evangelie nooit gehoord hebben en Jezus Christus dus niet kennen en niet in Hem geloven, zalig worden door te leven volgens het licht van de natuur?’ Het antwoord van Westminster is even duidelijk als aangrijpend: ‘Zij die nog nooit het Evangelie hebben gehoord, Jezus Christus niet kennen en niet in Hem geloven, kunnen niet zalig worden (...) Ook is de zaligheid in geen ander behalve in Christus alleen, Die alleen de Zaligmaker is van Zijn lichaam, de Kerk’. Als dit geen aansporing is om het Evangelie te prediken aan alle creaturen!

De noodzaak van een wereldwijde Evangelieverkondiging komt eveneens sterk naar voren bij de uitleg van ‘Uw Koninkrijk kome’ (vraag en antwoord 191). Deze bede wordt heel concreet verklaard als een gebed voor wereldwijde Evangelieverkondiging: ‘We bidden dat het koninkrijk van de zonde en satan vernietigd zal worden, het Evangelie over heel de wereld verkondigd wordt, de Joden tot de zaligheid geroepen worden en dat de volheid van de heidenen zal ingaan’.

Geen volk uitgesloten

In de Westminster geschriften is dus aandacht voor de verkondiging van het Evangelie onder alle volken. In vergelijking met de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis is het thema zelfs zichtbaarder aanwezig. Het vaakst komen we ‘de volken’ tegen in de Dordtse Leerregels.

Hoewel de opdracht om uit te gaan niet geconcretiseerd wordt in de gereformeerde belijdenisgeschriften is wel duidelijk: Gods verkiezing gaat geen volk in deze wereld voorbij, buiten Christus kan niemand zalig worden en de waardigheid van het ene volk is niet meer dan het andere. En daarom móét die heerlijke belofte van het Evangelie ‘zonder onderscheid verkondigd en voorgesteld worden aan alle volken’ (DL 2.5).

Wie op de gereformeerde belijdenis wil staan, die staat voor zending. ♦

► De Westminster belijdenisgeschriften sporen aan om het Evangelie onder alle volken te brengen. ZGG start met goede redenen zendingswerk in Japan (foto) en Senegal.

Bron: Fotoarchief ZGG.

► slot

De Amerikaanse knoop

ds. H. Hofman, Grand Rapids

Het is met enige aarzeling dat we aan dit artikel voor de rubriek Van Overzee beginnen. Er is de laatste tijd al zo veel over Amerika geschreven en gedebatteerd. Het meeste lijkt wel gezegd. Dan nog slechts een poging tot een bescheiden kanttekening.

Vannacht herinnerde ik me zomaar een titel van een boek dat vroeger bij mijn vader in de kast stond: "Die knopen ontbindt" van ds. H. Veldkamp. Dat ging over het Bijbelboek Daniël. Welnu, wat betreft de verkiezingen hier zijn er ook al heel wat pogingen ondernomen om de Amerikaanse knoop te ontbinden. Podcasts, debatten, artikelen, reeds vóór de verkiezingsdatum tot op de dag van de verkiezingen zelf. Ze wisten er wel raad mee. Journalisten hebben de reis overzee gemaakt om de verkiezingen aan den lijve mee te maken. De uitslag leek al vroeg te zijn beslist. De een wist het nog beter dan de ander. Even tussendoor: veel mensen hier hielden wijselijk hun mond en deden niet mee aan de peilingen. Dat is ook wel gebleken. Per slot van rekening, wie beslist er over de stem van een kiesgerechtigde? Niemand toch? Dat is toch goedbeschouwd een zaak

tussen God en je ziel? Helaas blijkt dat dit door velen anders wordt gezien. Peilingen, meningen, prognoses, en wat dies meer zij heersen over iemands mening en denken. Soms lijkt het erop dat een ander bepaalt wat iemand moet of zelfs mag denken. Om maar niet te spreken over het oordeel dat vervolgens over iemands denken wordt uitgesproken.

Richteren

Nu de knoop. Niemand kan het nog verklaren. In de democratische hoek gaat men elkaar te lijf als in de dagen dat Gideon de Mideanieten versloeg en het zwaard van de een tegen de ander door het leger ging (Richt. 7:22). De knoop wordt al ingewikkelder. In reformatische kring - als ik de berichten goed begrijp - gaat het er niet veel beter aan toe. Excuses voor mijn mening, maar mag ik nog iets noemen ter opscherping?

Ongeacht wat een ieder vindt van de verkiezingsuitslagen in Amerika, is er geen God in de hemel Die knopen ontbindt? Op 31 oktober waren er hier en elders de reformatieherdenkingen. In Grand Rapids werd dit gecombineerd met een bidstond voor de verkiezingen. Noem het maar vanwege de 'nood der tijden'. Ik schrijf het met voorzichtigheid en bescheidenheid, maar er lag toch beslag die avond. En de avond ervoor in Kalamazoo evenzeer. Het was nood. We kwamen samen rondom het Woord. Beslag voor een te bakken cake kun je zelf nog weleens maken, maar beslag onder de Woordbediening moet van boven komen. In Kalamazoo kwam Amos aan het woord. In Grand Rapids Ethan, vanuit Psalm 89:50: 'Heere, waar zijn Uw vorige goedertierenheden, die Gij David gezworen hebt bij Uw trouw?'

Geliefden, er werd die avond gepleit op de goedertierenheden Gods. Ergens anders is geen hoop, op niets anders en niemand anders. Dan gaat de hand op de mond. Dan gaat al ons gespeculeer en geredeneer overboord en wordt het stil aan onze zijde. Ja, dan wordt het zelfs goed wat de Heere doet, al zou Hij ons voorbijgaan.

Grote oordeelsdag

Eerlijk gezegd voel ik mij daar - onverdiend - veiliger en beter bij dan bij veel wat vóór of ná de verkiezingsstrijd- en uitslag is geschreven. Laten we het houden bij een God in de hemel, Die knopen ontbindt, op Zijn tijd en Zijn wijze. En de grote ontknoping komt nog. Niet op een verkiezingsdag, maar op de grote oordeelsdag. Wat een dag zal dat zijn, als er geen verwarring of twijfel meer zal zijn. Als de grote knoop ontbonden wordt.

Ik las in dit verband iets van wijlen ds. Joh. van der Poel wat mij aangreep: 'Noch in de hemel, noch in de hel zijn twijfelaars. Men zal eeuwig beleven in de hemel, óf in de hel te zijn. Naäman geloofde het onmogelijkste. En liep hij met die gedachte naar Rimmon en vroeg hij zijn afgod of die zijn weg voorspoedig wilde maken? Nee, Naäman ging Rimmon voorbij. Nog even, en hij zou zijn afgod voor eeuwig voorbijlopen'.

Laat de rest aan God over, Die op Zijn tijd alle knopen ontbindt. ♦

Oplaaierend antisemitisme

ds. A. Schot, Nunspeet

Veel is er al gezegd en geschreven over de gebeurtenissen in Amsterdam in de nacht van 7 op 8 november en de reeks gewelddadige gebeurtenissen die daarop gevolgd zijn. De rellen werden wereldnieuws.

We willen in De Saambinder aan deze droeve ontwikkelingen niet voorbijgaan. Het is nu een momentum om aandacht te vragen voor het opgeblaaide antisemitisme in Nederland. We gaan in ons kerkblad geen politieke verhandeling schrijven over de geweldsuitbarsting na de voetbalwedstrijd in Amsterdam. Dit hoort thuis in de Tweede Kamer waar uitvoerig over de achtergronden gesproken is. We gaan in De Saambinder ook geen onderzoek doen naar feitelijke juistheden en onjuistheden in de berichtgeving. Wie de media gevolgd heeft, zal zich afgevraagd hebben wie nu eigenlijk de waarheid spreekt. We laten dit graag over aan de bevoegde instanties die tot waarheidsvinding en rechtspraak geroepen zijn. U mag in De Saambinder echter wel een geestelijke duiding verwachten.

Vijandschap tegen welbehagen

Dat er sprake was van ernstige vormen van antisemitisme staat buiten kijf. Dat antisemitisme niet los te maken is van godsdienstige visies staat ook buiten kijf. Antisemitisme, haat tegen het Joodse volk, verdraagt zich op geen enkele wijze met de christelijke roeping en levenshouding. Naar mijn stellige overtuiging wortelt antisemitisme in de vijandschap tegen Gods verkiezend welbehagen. Jafeth was de eerstgeborene van Noach, maar Sem kreeg het eerstgeboorterecht. Jafeth zou in Sems tenten wonen. God zonderde uit de nakomelingen van Sem het Joodse

▶ De gewelddadigheden tegen Joden in Amsterdam werden wereldnieuws.

volk af. Zo zien we Gods vrijmacht als een rode draad door de geschiedenis lopen. Even zo duidelijk zien we de felle strijd daartegen als een constante lijn.

Vijandschap tegen Gods welbehagen komt ook onder godsdienstige mensen voor. Dat brengt antisemitisme zo heel dichtbij.

Het bestrijden van antisemitisme is een kerntaak die de Generale Synode aan het Deputaatschap voor Israël heeft toebedeeld. Vóór deze uitbarstingen was de bezinning reeds op gang gekomen om aan dit onderwerp (nog) meer aandacht te geven. Bij een jubileumbijeenkomst in het kader van het zeventigjarig bestaan van de staat Israël werd namens het Deputaatschap Kerk en Overheid en het Deputaatschap voor Israël een verklaring overhandigd aan vertegenwoordigers van de Overheid en van de Joodse gemeenschap. Het blijkt opnieuw broodnodig om hier aandacht voor te vragen.

Praktische handreikingen

Kerk en Overheid heeft ook nu, mede namens het Deputaatschap voor Israël, de minister-president aangeschreven en het kabinet opgeroepen om tegen elke vorm van antisemitisme stelling te (blijven) nemen en die te bestrijden, op alle bestuurlijke niveaus.

Maar wat kunnen we als kerkgangers doen met betrekking tot antisemitisme? Onze voormalige deputaat ds. W. Silfhout gaf in een lezing de volgende praktische handreikingen:

- het bestuderen van de gedeelten uit de Bijbel waarin sprake is van de blijvende betekenis van het Joodse volk in Gods heilsplan. Een voortdurende bezinning op Schriftgedeelten als Romeinen 9-11, Efeze 2:11-20 en andere is noodzakelijk.
- het bestuderen van de kerkgeschiedenis en de plaats van het Joodse volk daarin.
- aandacht voor de beloften van God voor het Joodse volk in prediking, catechese en gebed.
- het verkondigen van het Evangelie aan het Joodse volk waar ook ter wereld.
- het voorlichten van jongeren en ouderen over Gods beloften voor het Joodse volk.
- het tegengaan van antisemitische uitdrukkingen.

Bekering tot God

Maar al zijn dit allemaal middelen die we ter hand moeten en mogen nemen, toch is dat niet hét antwoord op antisemitisme. Het antwoord is Christus. Een hartelijke bekering tot God voor Joden en heidenen zal het antisemitisme alleen een halt kunnen toeroepen. Een Joodse predikant heeft eens gezegd: 'De Joden het Evangelie onthouden is de ergste vorm van antisemitisme'. Helaas maken veel mensen die pro Israël zijn zich aan die vorm van antisemitisme schuldig.

Het is verdrietig dat én bij ons én bij het Joodse volk de vruchten van waarachtige bekering zo ontbreken. Hetgeen we nu zien gebeuren, zijn daarvan de droeve vruchten. Het voornaamste middel om antisemitisme te bestrijden is het gebed. Dit vermag meer dan welk protest dan ook. ♦

Vrede op aarde

Over heil en redding in deze tijd

Stefan Paas

uitg. KokBoekencentrum; 415 blz., € 29,99

Stefan Paas, hoogleraar missiologie aan de Theologische Universiteit Utrecht, heeft een omvangrijke en grondige studie geschreven met de prachtige titel "Vrede op aarde". Helaas biedt het boek een heel fundamentele koerswijziging ten opzichte van het denken over zalig worden uit genade.

De schrijver merkt onder christenen een verlegenheid met de boodschap van zonde en genade richting een moderne wereld. Hij wil deze verlegenheid weer ombuigen in enthousiasme, door een verhaal te bieden over heil en redding waarmee christenen uit de voeten kunnen. De auteur stelt dat het spreken over heil en redding in de reformatorische traditie (waar hij ook uit komt) slechts een bepaalde culturele inkleuring is van het Evangelie. Er is dus ook ruimte dat in onze tijd op een andere manier te doen. Paas wil het spreken over heil meer verbinden met het hele leven, niet slechts met de 'ziel' alleen. Hij werkt dit uit voor de thema's: lichaam, gerechtigheid, evangelisatie en de schepping. Paas wil het heil ook een horizontale richting geven, maar dit zorgt ervoor dat in zijn boek het verticale aspect grotendeels zijn zelfstandige functie verliest.

De schrijver gaat terug naar het moment in zijn eigen leven waar de Heere begon, om daarvandaan de verlegenheid te boven te komen. Hij beschouwt het kennen van God als een kennen van God in de ervaring (blz. 30). Zijn eigen ervaring beschrijft hij en analyseert die vervolgens grotendeels als 'cultureel bepaald'. Hier wordt het Bijbelse spreken over de roeping node gemist! Het Nieuwe Testament noemt Gods kinderen 'geroepen' (Rom. 1:6; 1 Kor. 1:2; Jud. 1), want het geestelijk leven begint met de roeping. Deze roeping heeft een uiterlijke en een innerlijke zijde. Het eerste komt uit het Woord en het tweede is het werk van de Geest. Bij Gods kinderen gaan deze twee aspecten altijd samen. Wanneer de roeping vanuit het Woord wegvalt, blijft er inderdaad niets anders over dan cultureel bepaalde ervaringen.

Dit Bijbelse spreken over de roeping wordt in dit boek gemist. Als roeping ter sprake

komt, is het slechts een ervaren roeping zonder fundament in het Woord, of een roeping die verbonden wordt met klimaat en gerechtigheid. Het boek van Paas is hiermee een voorbeeld van een spiritualiteit waarin het gezag van de Schrift relatief onbelangrijk is geworden.

Paas zelf noemt zijn methode 'van onder op' en niet 'van boven af'. Hij bedoelt daarmee dat hij start bij praktijken en gebruiken, niet bij Gods Woord. Wie zo te werk gaat, zal uiteindelijk alleen maar selectief gebruik maken van de Schrift.

Het hoofdstuk over zending en evangelisatie is belangwekkend wanneer het gelezen wordt als een overzicht van de afstand tussen de huidige cultuur en het leven van de kerk. De oplossing van de schrijver is echter doorspekt van inclusief denken. God is al aan het werk in de wereld, want Hij gaat de schepping weer herstellen. De wereld is minder slecht dan altijd gedacht. De klem dat alleen wie gelooft daarin deelt, wordt door de schrijver gerealiseerd. De eeuwige straf is volgens hem niet vanzelfsprekend een Bijbelse gedachte. Dit is een duidelijk voorbeeld van selectief Bijbelgebruik, als gevolg van de gevolgde methode. Dat deze vernieuwing van de schepping door het oordeel heen gaat, krijgt onvoldoende gewicht, terwijl dat juist in de nieuwtestamentische prediking een onmisbaar element is (2 Thess. 1:6-12).

Paas biedt een visie op heil en redding ter vervanging van het oude en vanuit de behoefte aan iets nieuws. Niemand zal ontkennen dat onze cultuur zich met indringende vragen aan ons opdringt. Paas is bezorgd dat het Evangelie in onze cultuur zich beperkt tot een bepaalde christelijke subcultuur. Deze bezorgdheid is terecht. Maar laten we dan juist blijven bij de Schriften. Alleen als we trouw blijven aan de belijdenis, mogen we verwachten dat Christus Zijn belofte van bescherming en tegenwoordigheid (Matth. 16:18, 28:20) zal vervullen.

Voor ons is dit boek een oproep tot waakzaamheid. Laten we scherp opletten dat we niet door een misplaatste bewogenheid de Heere bedroeven en meegaan in een inclusief Evangelie waarin de nieuwtestamentische scherpte verdwenen is. Laten we tegelijk bidden voor hen die vooraan staan in het contact met de moderne cultuur, dat ze bewogen belijders van Gods waarheid mogen zijn.

J.N. Moushaan, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Puttershoek,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam.

BEDANKT

voor Katwijk aan Zee,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid.

AANGEPASTE DIENST GELDERMALSEN

Op zaterdag 30 november (14.30 uur)
wordt in de kerk van de Geref.

Gemeente te Geldermalsen een aangepaste dienst gehouden voor mensen met een beperking. Ds. A.A. Brugge spreekt over Mattheüs 13:44, 'De schat in de akker'. Allen - wel of niet met een beperking - welkom. Collecte tijdens de dienst of via Helpende Handen: NL17INGB 0322 4034 64.

AANGEPASTE DIENST GENEMUIDEN

Op zaterdag 30 november (14.30 uur)
is er in de kerk van de Geref. Gemeente

te Genemuiden een aangepaste dienst voor mensen met een verstandelijke beperking. Ds. A. Verschuure spreekt over 'De moederbelofte' (Gen. 3:15). Hiervoor bent u allen hartelijk uitgenodigd. Na de dienst is er gelegenheid voor ontmoeting.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

VERKOPINGEN

Alblasserdam - Op woensdag 27 november organiseert de vrouwenvereniging te Alblasserdam i.s.m. de zendingscommissie een verkoping (14.00-19.00 uur). Locatie: Eben-Haëzerkerk, Plantageweg 172. De opbrengst is voor zending en evangelisatie.

Brakel - Op vrijdagavond 29 november (18.30-21.30 uur) houdt ZGG-winkel Het Goede Doel in Brakel een kringloopfair. Locatie: Korterak 18 (bij de rotonde aan de ingang naar Brakel).

Rhenen - Op zaterdag 30 november houdt de vrouwenvereniging in Rhenen van 10.00 tot 14.30 uur een

verkoping t.b.v. kerk en zending. Locatie: kerk Geref. Gemeente, Achterbergsestraatweg 59a.

Ridderkerk - Op vrijdag 22 november (10.00-20.00 uur) is er in de Bethelkerk te Ridderkerk een verkoping van de vrouwenvereniging. De opbrengst is voor de zending.

ZANGAVONDEN

Barendrecht - Zuiderhavenkerk Geref. Gemeente, zat. 30 nov., 19.00 uur, Sionskoor, kinderkoren Harpe Davids en Opent uwe mond, Joost van Belzen, Albert van Helden en Stijn Bunk, orgel; collecte voor JBGG.

Dordrecht - Augustijnenkerk, Voorstr.

216, zat. 23 nov., 19.30 uur, psalmzangavond m.m.v. bovenstemgroepen te Hardinxveld en Waddinxveen, Bart Kruithof, orgel; leiding ds. W.A. Zondag; collecte voor deputaatschap Bijbelverspreiding (toegang vrij).

Goes - Sionkerk, zat 23 nov., 19.00 uur, chr. Genemuider mannenkoor Stereo, Jaap Kramer, orgel; opening evangelist van Setten; collecte voor De Oase, evangelisatiepost Merksem en Hulp voor Azië.

Opheusden - Kerk Geref. Gemeente, zat. 30 nov., 19.30 uur, psalmzangavond van NPV Betuwe m.m.v. Betuwse bovenstemgroep, Pieter van Dam, orgel; ds. A.J. van Wingerden, meditatie.

Kerkdiensten

ZONDAG 24 NOVEMBER 2024

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. B.J. van Boven; **Aalst** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Alblasserdam** 9.30 en 15.00 uur ds. W. Mouw; **Alphen aan den Rijn** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Arnhem** 16.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; **Barendrecht**

10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. B. Labee; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W. Visscher;

Borssele 14.00 uur ds. M. Blok en 18.00 uur ds. M. Karens; **Brakel** 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Burgh-Haamstede** 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 16.00 uur ds. S. Maljaars; **Delft** 10.00 en 18.30 uur stud.

W. de Jong; **Den Haag-Scheveningen** 15.00 uur stud. W. de Jong; **Den Helder** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. D. de Wit; **Deventer** 10.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Dinteloord** 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Doetinchem** 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Dordrecht** 10.00 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; **Eindhoven** 10.00 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Emmeloord** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 19.00 uur ds. P. Mulder; **Gouda** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Goudswaard** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenzande** 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Groningen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 uur ds. G.J.N. Moens en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Hoofddorp** 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Hoogeveen** 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Houten** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G. Hoogerland; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. G. Pater; **Klaaswaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 14.30 uur stud. J. Kroon; **Krabbendijke** 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Lisse** 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Marknesse** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 14.00 uur ds. C. Hogchem en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis**

18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. G. Pater; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. B. Labee; **Nieuwdorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 en 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Nieuwerkerk** 9.30 en 15.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Nisse** 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Ooltgensplaat** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. de Kok; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Oosterland** 14.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug en 18.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Oostkapelle** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Oostvoorne** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Oppendoes** 19.00 uur ds. D. de Wit; **Ouddorp** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 18.30 uur stud. J. Kroon; **Oude-Tonge** 17.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur ds. F. Mulder; **Poederroijen** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Poortvliet** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Puttershoek** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 uur ds. G.J. Baan en 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; **Rilland-Bath** 9.30 uur ds. P.C. Vlot en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Rotterdam-Centrum** 18.45 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Philipsland** 9.30 en 14.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; **Spijkenisse** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 18.00 uur ds. W. Mouw; **Terneuzen** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 17.00 uur ds. A.E. Brijder; **Wageningen** 10.00 en 15.00 uur ds. G. van Manen; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Wierden-Aadorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur

stud. K.L. Blok en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Yerseke** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. J. Beens.

DINSDAG 26 NOVEMBER 2024

Aalburg 19.30 uur ds. W. Mouw; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Nijkerk** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Oosterland** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Poortvliet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 27 NOVEMBER 2024 DANKDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Borssele** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; **Goes** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoedekenskerke** 10.00 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Kamperland** 14.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. C. Harinck; **Kortgene** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. M. Boersma en 14.30 uur ds. M. Karens; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch en 14.00 uur ds. M. Boersma; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; **Oppendoes** 14.30 en 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Rilland-Bath** 9.30 en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; **Waarde** 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Westkapelle** 9.30 en 14.00 uur ds. J. de Kok; **Wolphaartsdijk** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. A. Verschuure; **Yerseke** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen.

WOENSDAG 27 NOVEMBER 2024

Aalst 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder;

Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schot;
Gouda 19.30 uur ds. J. van Rijswijk;
Leerdam 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Lisse** 19.45 uur ds. B.J. van Boven; **Meeuwen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Rijssen-Zuid** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Soest** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater; **Werkendam** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Westzaan** 19.30 uur ds. W. Mouw.

DONDERDAG 28 NOVEMBER 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Goudswaard** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. W.J. Karels; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostburg** (Dankdag) 10.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Ridderkerk-Slikerveer** 19.30 uur ds. W. Visscher; **Terneuzen** (Dankdag) 14.30 en 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

VRIJDAG 29 NOVEMBER 2024

Kootwijkerbroek 13.45 uur (huw.bev.) ds. M.G. van Middendorp; **Meliskerke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Urk** 16.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Werkendam** 14.30 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch.

ZATERDAG 30 NOVEMBER 2024

Nieuwe-Tonge 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. H.A. van Zetten.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 24 NOVEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Voor het vele meeleven rond het overlijden van onze geliefde man, vader en opa

Aart Moerkerken

willen wij iedereen hartelijk danken. Het is niet mogelijk om iedereen persoonlijk te bedanken, maar de warme belangstelling heeft ons goedgegaan. Het is ons gebed dat zijn werk, ook na zijn sterven, tot zegen zal zijn.

H.J. Moerkerken-van der Wulp
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Capelle aan den IJssel, november 2024

Bij www.kaartje-posten.nl vindt u mooie, stevige aquarel kaarten. Informeer gerust naar de aantrekkelijke inkooprij voor goede doelen.

Prachtig weekboek **Al 't schepsel moet Hem prijzen**, M. Henry. Herdruk wegens grote vraag op 10 dec. www.ramshoorn.nl

VACATURE

Wij zoeken een

DIRECTEUR- BESTUURDER

Wij zoeken een leider voor onze school die met enthousiasme verder wil bouwen en het team hierin weet mee te nemen.

De nieuwe directeur...

- beschikt over leidinggevende ervaring;
- beschikt over tenminste hbo werk- én denkniveau;
- is in het bezit van een schoolleidersopleiding of is bereid deze te volgen.

Ds. Joh. Groenewegenschool

Sportlaan 4
4251 GD Werkendam

Meer informatie op
werkenopdegroenewegenschool.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Ervaar rust tussen de Scheldes. **Nieuw in Zeeland: B&B De Bakkeet.** Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl

EEN BEDE OM EENSGEZINDHEID
Vier preken van wijlen ds. J. Karens
 Aansprekende bundel met een titel die juist in **2024** zo veelzeggend is. Voor wie de predikant uit Opheusden persoonlijk heeft gekend, geldt zeer zeker: "Zo spreekt hij nog nadat hij gestorven is". Mooi presentje voor de bejaarden in de gemeente. Om de prijs hoeft u het niet te laten. Van harte aanbevolen! Te bestellen op nummer 06-30673751 of Jkarens63@gmail.com

WINTERWANDELING t.b.v.
St. Ontmoeting/Hospice Altena
D.V. vrijdag 29-11 a.s. in Werkendam.
 Sfeervolle avondwandeling, vol verrassingen onderweg, voor het hele gezin. 5 km, rolstoeltoegankelijk.
 Info of aanmelden: 06-13677297
 #kampvuur#gezelligheid#steunhet goededoel

Hersteld Herv. Kerk
KERSTCONCERT
IN ELSPEET
 DV vrijdag 29 november
 CHR. MANNENKOOR SILOAM
 KINDERKOOR KINDERKLANKEN
 Ds. A.Schot - algehele leiding
NAARHETCONCERT.NL

Cursussen Oudvaders
 Lees eens een oudvader in de vorm van vraag en antwoord.
 Voor jong en oud
 Voor meer info bezoek de website of bel 0118-583025 / 0172-532796

TE HUUR: in Huize Rehoboth te Kootwijkerbroek is met ingang van heden appartement nr. 15 te huur. Voor meer informatie zie www.huizerehoboth.nl
 Voor vragen of voor het maken van een afspraak om het appartement te bezichtigen kunt u contact opnemen met de heer H. van Ee tel. 06-20404242 of het mailadres hvanee@huizerehoboth.nl

Bureau Mark.
Luisteren, met oog voor elkaar.
 Psychosociaal therapeut
 mark@bureau-mark.nl +31 (0)6 53 29 69 57
 bureau-mark.nl

Word ook de baas over jouw stress en onrust!
 Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek en somberheid?
 En ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten? Neem dan contact met mij op!

 Met garantie op resultaat!
www.stressnonrustdebaas.nl
 tel. 06-25081102

vacature

Met ingang van D.V. 1 januari 2025 zoeken wij voor onze school een

Directeur- bestuurder

0,4 – 1,0 fte

Voor onze prachtige dorpsschool met inspirerende leef- en werkomgeving zoeken wij een gemotiveerde directeur-bestuurder om de groei van onze school verder vorm te geven. Gegrond op en werkend vanuit de basis: Gods onfeilbaar Woord en de Drie Formulieren van Enigheid.

Informereren?
 dhr. H.J. Dekker directeur-bestuurder a.i.
 M. hjdekker@ehselspeet.nl
 T. 06 – 37 18 12 76

Solliciteren?
 U kunt uw gemotiveerde sollicitatiebrief met CV per e-mail sturen naar: dhr. H. van 't Slot, secretaris toezichhoudend bestuur, hutslot@ehselspeet.nl

Scan de QR-code of kijk voor een uitgebreidere omschrijving op: ehselspeet.nl/vacature

Eben-Haëzerschool

Psalmzangavond - psalmen van Datheen
GGiN Gouda-Stationsplein
D.V. vrijdag 29 november 2024
 Meditatie: ds. J.A. Weststrate
 Vertelling over Jan Arentsz.,
 de biddende hageprediker van Alkmaar,
 door dhr. N. Verdouw
 Organist: Martin Weststrate
 Aanvang 19.30 uur
 Diverse verkooptafels ten bate van
 Stichting Adullam en De Schutse

URGENT: Mede als gevolg van gewijzigde belastingwetgeving moeten we afscheid nemen van onze ZZP-ers. Hiervoor zijn we op zoek naar **begeleiders in de regio Kesteren/Opheusden/Achterberg/Oud-Vossemeer.** Werktijden en omvang dienstverband in overleg te bepalen. Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89). Voor meer info kijk op www.werkenbijdeschutse.nl

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
 3364 AE Sliedrecht
 Tel.: 0184-419 611

Digi-Orgel

Sweeling op uw bestaande orgel!

Al vanaf: € 1.400,00

Gratis demo thuis*

Benieuwd hoe het op uw orgel klinkt?
 Neem contact op:

06-57050122
digi-orgel@outlook.com
www.digiorgel.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Nieuwe uitgaven

€ 24,50

Abraham Hellenbroek
De beloofde Messias
 Dertien adventspreken. Steeds maakt Hellenbroek vanuit de verklaring van de tekst toepassingen naar het hart.
gebonden | 33132971
 220 blz. | € 24,50

€ 17,90

Matthew Mead
De beste keus
 Een aansporing voor jonge mensen om aan hun Schepper te denken. Twee preken, speciaal voor jongeren, nu voor het eerst in het Nederlands.
gebonden | 33133091
 126 blz. | € 17,90

€ 16,90

Ds. A. Schreuder
Het verlorene gevonden
 52 meditaties. De wekelijkse meditaties in deze uitgave zijn geschikt voor persoonlijk gebruik en kunnen ook goed dienen om voorgelezen te worden.
gebonden | 33132995
 173 blz. | € 16,90

€ 19,90

Willem Teellinck
Tijd winnen
Tijd winnen is een hertaling van het indrukwekkende geschrift van Teellinck, de grondlegger van de Nadere Reformatie in ons land.
gebonden | 33132988
 219 blz. | € 19,90

€ 15,90

Octavius Winslow
Het nachtegaalslied van David
 Een geestelijke en praktische verklaring van Psalm 23. De tien meditaties over Psalm 23 zijn leerzaam en vertroostend van inhoud.
gebonden | 33133015
 141 blz. | € 15,90

€ 17,90

Inge van Hell-van Dijke (red.)
Altijd genoeg
 Dagboek over Paulus en zijn vrienden. In dit dagboek voor kinderen worden bijbelteksten over het leven en uit de brieven van Paulus uitgelegd.
paperback | 33132902
 384 blz. | € 17,90

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 3992 AC Houten 030 63 73 434 www.hertog.nl

Speciaal aanbevolen

208 pagina's
14,95

Hongertocht
Een zoektocht
naar voedsel
Ds. C.G. Vreugdenhil

232 pagina's
24,95

Meer dan overwinnaars
Over geloof en geloven
Ds. G.H. Kersten

120 pagina's
12,95

Verwachtend uitzien
Korte overdenkingen
voor de adventsweken
Ds. B. Labee

120 pagina's
12,95

Breng Uw beloofde uur
Vertaalde hymnes
Ds. H. Brons

136 pagina's
14,95

U voor mij! Deel 2
Uitleg bij het tweede
deel van het Avond-
maalsformulier
Ds. P.D. den Haan

Ga naar uw boekhandel, bestel op debanier.nl of bel 055-5390650

de banier
UITGEVERIJ

Communicatie- en beleidsmedewerker met hart voor het Joodse volk

0.5 Fte

Deputaatschap voor Israël brengt haar werk actief onder de aandacht van relaties. Voor dit proces zoeken we een communicatie- en beleidsmedewerker (0,5 Fte) die binnen de organisatie verantwoordelijk is voor PR en op beleidsniveau meedenkt.

Heb jij hart voor het Joodse volk, affiniteit met onze kerkelijk achterban, een hbo werk- en denkniveau, ervaring op communicatiegebied en goede beheersing van de Engelse taal? Dan is dit jouw baan!

Wat we je te bieden hebben? Een betekenisvolle functie in een mooi team met veel ruimte voor eigen initiatief. Onze organisatie groeit, het is mogelijk dat de functie in de toekomst wordt uitgebreid.

Meer weten?

Mail naar info@boardforisrael.nl of bel onze algemeen secretaris, J.J. de Jong, 0348-489929. Naar dit mailadres kun je ook je sollicitatie mailen. Meer informatie op dep-israel.nl.

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

BROUWER PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

Acidophilus Plus (NeoLife) - probioticum:
ondersteunt een goede darmwerking,
verhoogt de weerstand tegen ongunstige
bacteriën en schimmels.

Kommie: 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
bij u thuis adviseren! We nemen naast
veel kleur en stofstalen ook jarenlange
ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of
kijk op wiltraamdecoratie.nl

50% van lodenstein college

#onderwijs

Goed voor elkaar!

Al vijftien jaar staat Paulien Hommersom-Schreuder voor de klas op het VLC. Het is vooral de interactie met jongeren waar ze voldoening uit haalt.

"Alles wat ik doe, komt de Heere toe. Ik probeer in mijn lessen en omgang met jongeren iets van Zijn liefde uit te dragen."

Het verhaal van Paulien, informatie over docent worden en alle vacatures vind je op onze website.

werkenbij.vanlodenstein.nl

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

25

Onder de voet

Iets 'onder de voet hebben' betekent zoveel als: macht hebben over iets of iemand. De Bijbel vertelt daar op verschillende plaatsen over.

Een dominee in de gevangenis

De mannen in Hoogeveen zijn boos

'Wat denkt die dominee wel! Dat hij geen rekening hoeft te houden met de afspraak die jaren geleden gemaakt is,' zegt Bik woedend.

'Ja, maar wat nog erger is,' sist Van Zomeren, 'hij zegt gewoon dat wij niet geschikt zijn om kerkenraadslid te worden...!'

Het is december 1839. Zes mannen zijn bij elkaar gekomen in een van de boerderijen te Hoogeveen, een klein buurtschap bij Benthuizen.

De een is nog bozer dan de ander. Dat moet je toch meemaken! In 1802 is bij de bouw van de nieuwe hervormde kerk in Benthuizen besloten dat er altijd iemand uit Hoogeveen in de kerkenraad zou mogen zitten. Zij hebben immers ook meebetaald aan de nieuwe kerk. Jaren is het goed gegaan, en nu zijn - zonder overleg - twee nieuwe kandidaten gekozen uit Benthuizen! Dus niet meer uit Hoogeveen!

De mannen uit Hoogeveen zijn meteen naar de kerkenraad in Benthuizen gestapt. En wat zei ds. Ledeboer? Dat hij niets wist van dat besluit. Bovendien zijn volgens hem heel andere dingen belangrijk om in de kerkenraad gekozen te worden.

'Mannen, ik heb een idee,' zegt Bik opeens terwijl hij driftig zijn stoel achteruit schuift. 'Als we bij onze eigen kerkenraad in Benthuizen niet terecht kunnen, schrijven we een brief aan het Classicaal Bestuur van de Hervormde Kerk. Misschien kunnen we op die manier nog een spaak in het wiel steken. Het Classicaal Bestuur is in ieder geval de baas van de kerkenraad in Benthuizen. Zij kunnen nog verhinderen dat de nieuwe ouderling en de nieuwe diaken in hun ambt bevestigd worden!'

'Ja, dát is een goed idee,' roept Jan van Zomeren enthousiast. 'Wie weet, komt het dan toch nog goed!' De andere mannen zijn zichtbaar opgelucht. Ja, zó moeten ze het aanpakken. Wat denkt die ds. Ledeboer wel! ♦

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Psalm 8 spreekt over de macht die de mens van de Heere heeft gekregen over (een deel van) de schepping. 'Gij (dat is de Heere) doet hem (dat is de mens) heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet (Ps. 8:7). In de verzen die volgen, worden allerlei voorbeelden uit de natuur gegeven waaruit deze macht blijkt. Hij heeft het 'onder de voet'.

In 1 Samuël 17 lezen we over het indrukwekkende tweegevecht tussen David en Goliath. De aanleiding was de brallende taal die Goliath bijna dagelijks uitte en het volk van Israël bang maakte. Als het volk Goliath zag komen, vluchtte iedereen weg (1 Sam. 17:24). Uiteindelijk bindt David de strijd met hem aan. David hoort in de woorden van deze reus dat hij verachtelijk over zijn God spreekt. Dat kon David niet verdragen. Hij trekt in Gods kracht ten strijde en behaalt de overwinning. Als teken van deze overwinning en zijn macht over de vijand lezen we in 1 Samuël 17:51 dat David op de Filistijn stond. De reus lag onder zijn voeten. Verslagen en overwonnen. Hij had hem 'onder de voet'.

Deze geschiedenis is indrukwekkend en indringend tegelijk. Want zoals David met de vijand heeft afgerekend, zal de Heere met al Zijn vijanden afrekenen. Psalm 110 zegt daarover dat God de vijand zal gebruiken tot een voetbank voor Zijn voeten. Onder de voet dus! Zo zal het gaan met een ieder die aan God en Zijn Woord voorbij leeft. Jouw genadetijd leert je dat er op dit moment redding is om niet ónder Zijn voeten te vergaan, maar áán Zijn voeten genade te ontvangen. Haast je en kom tot Hem! ♦

Leestip: 1 Samuël 17:42-52

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Biologische ouders met een groot verdriet

Waarom is er zo weinig gebed, begrip, liefde en betrokkenheid voor biologische ouders die hun 'bloedeigen' kind aan een pleeggezin moesten afstaan?

Verdriet

Ter gelegenheid van de 'week van de pleegzorg' is er in ons weekblad geschreven over pleeggezinnen om hen een hart onder de riem te steken. En om aan te geven dat er nog altijd behoefte is aan nieuwe pleeggezinnen. Zeker nu het opstarten van een nieuwe adoptieprocedure voor buitenlandse adoptie wordt stopgezet, zijn er wellicht meer echtparen die - biddend of de Heere ruimte wil maken - deze weg willen gaan.

Enkele jaren geleden schreven we over 'bidden voor pleegkinderen'. Toen is er ook gewezen op de biologische ouders. We schreven onder meer: 'Ook in onze gemeenten zitten ouders waarvan één of meer kinderen, al dan niet vrijwillig, uit huis zijn geplaatst. Naast berusting kunnen er bij hen gevoelens van weerstand of boosheid zijn'.

Een van deze ouders stelde onlangs een 'indringende, pijnlijk en kwetsbare vraag': 'Waarom is er zo weinig gebed, begrip, liefde en betrokkenheid voor biologische ouders die hun 'bloedeigen' kind aan een pleeggezin moesten afstaan?'

De wereld die achter deze vraag schuilging werd ons ook gemaald. We citeren (met enkele kleine wijzigingen zodat het niet traceerbaar is) een klein stukje van dit bericht: 'Wat een pijn, wat een verdriet, wat een gemis en wat een tweestrijd. Je eigen kind dat je één keer in de twee of drie weken mag zien en ontmoeten. Wat voel je je als ouders 'falen', tekortschieten, schuldig naar je eigen kind. En wat waren er veel oordelen en wat was er eigenlijk alleen maar onbegrip vanuit onze naaste familie, dat ons kind tijdelijk uit huis moest. Eigenlijk kwam het neer op een aanklacht: hoe kun je dit je kind aandoen? Maar ons kind heeft een erge

vorm van autisme en het was thuis niet meer veilig. Soms was er naast verbaal geweld ook fysiek geweld richting andere gezinsleden. Het ging echt niet meer en er volgde een uithuisplaatsing'.

Troost

Eens knielde in de tabernakel een vrouw met groot verdriet. Wellicht was er weinig aandacht voor haar specifieke nood. Jarenlang ging ze er al onder gebogen. De troost van haar man schoot tekort. Ten slotte was het verdriet zo overstelpend dat ze ermee naar het huis des Heeren ging: 'Zij dan van ziel bitterlijk bedroefd zijnde, zo bad zij tot den HEERE en zij weende zeer' (1 Sam. 1:10). Het was Hanna, een van de beide vrouwen van Elkana. Ze was kinderloos en ging haar onbegrepen weg.

En op de beste plaats waar een mens kan komen, was groot onbegrip. Want toen ze daar 'bleef biddende' kwam de oude hogepriester Eli haar bestraffen. Hij meende dat ze dronken was en sprak haar scherp toe. Maar als Hanna iets vertelt van haar smart, klinken troostvolle woorden van de lippen van de priester. En dan spreekt Hanna: 'Laat uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen'. De kanttekening (37) merkt op: 'Met deze woorden begeert zij dat Eli voor haar God den Heere voortaan wil bidden'. En ze gaat 'haars weegs'...

De alwetende God geve dat alle biologische ouders die in meer of mindere mate weten van het hierboven beschreven 'leed', zo'n plekje mogen hebben aan de voeten des Heeren. Wellicht mag ook dit stukje uitwerken dat er verborgen of openbare gebeden mogen zijn voor deze bedroefde ouderparen. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.